

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), podľa § 22 ods. 1 a 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“).

Predkladaným návrhom nariadenia vlády sa za chránené územia vyhlásia doteraz nedostatočne chránené pralesy a prírodné lesy Slovenska spolu na 76 lokalitách v rôznych častiach Slovenska s celkovou výmerou 6 462,42 ha označené pod zjednocujúcim názvom Pralesy Slovenska.

Predmetom ochrany Pralesov Slovenska sú prírodné procesy prebiehajúce v lesných biotopoch európskeho a národného významu. Hlavným cieľom je zabezpečiť ochranu prírodných procesov a dosiahnuť prirodzenú dynamiku vývoja lesných ekosystémov, ich špecifickú štruktúru a funkcie a vytvoriť tak predpoklady pre zachovanie biologickej rozmanitosti a funkcií ekosystémov.

Na celom území Pralesov Slovenska bude platiť 5. stupeň ochrany podľa § 16 zákona č. 543/2002 Z. z. Navrhované prírodné rezervácie sa prekrývajú s národnými parkami, ich ochrannými pásmami a s chránenými krajinnými oblasťami (cca 86 % prekryv), s chránenými vtáčimi územiami (cca 86 % prekryv) a s územiami európskeho významu (cca 93 % prekryv). Na týchto chránených územiach dôjde vyhlásením prírodných rezervácií k zvýšeniu stupňa ochrany. Len 2 % lesných pozemkov tvoria hospodárske lesy (ostatné sú ochrannými lesmi, resp. lesmi osobitného určenia).

Tretina celkovej výmery Pralesov Slovenska je na biotopoch druhu hlucháň hôrny, pričom vo vzťahu k ochrane tohto druhu čelí Slovenská republika žalobe zo strany Európskej komisie (prípád C-661/20 Európska komisia proti Slovenskej republike).

Vyhlásenie Pralesov Slovenska prispeje aj k plneniu cieľov definovaných v „Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 - priniesť prírodu späť do našich životov“, ktorá sa snaží reagovať na skutočnosť, že strata biodiverzity a kolaps ekosystémov je spolu so zmenou klímy jedným z najväčších hrozieb, ktorým ľudstvo čelí. Uvedená stratégia bude tiež predstavovať ústredný prvok plánu obnovy EÚ a tvorí neoddeliteľnú súčasť Európskej zelenej dohody. EÚ si týmto stanovuje cieľ pre prísnu ochranu 10 % území v oblastiach s výskytom zostávajúcich primárnych a starých lesov.

Vyhlásenie Pralesov Slovenska bude tiež významným krokom pre plnenie programového vyhlásenia vlády SR týkajúce sa povinnej certifikácie Forest Stewardship Council, tzv. FCS v štátnych lesoch, kde vyhlásenie aspoň 5 % spravovaných lesov za bezzásahové územie je jedným z kritérií pre získanie takéhoto certifikátu konkrétnym subjektom.

Ciele ochrany Pralesov Slovenska sú uvedené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie prírodných rezervácií Pralesy Slovenska. Uvedený projekt ochrany je zverejnený na webovom sídle Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky na adrese <http://www.sopsr.sk/pralesyslovenska/>. Vyhlásenie prírodných rezervácií Pralesy Slovenska je výsledkom trojročnej spolupráce viacerých mimovládnych organizácií a štátnych inštitúcií, konkrétne Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, občianskych združení (OZ) Prales a OZ WWF Slovensko, LESY SR, štátny podnik, ako aj Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a MŽP SR.

Zámer vyhlásiť prírodné rezervácie Pralesy Slovenska bol podľa § 50 zákona č. 543/2002 Z. z. oznámený siedmimi okresnými úradmi v sídle krajov Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Prešov, Trnava, Trenčín a Žilina. Zo strany dotknutých subjektov boli k zámeru vznesené pripomienky - na šesť okresných úradov bolo doručených 28 pripomienok, na Okresný úrad Banská Bystrica 108 pripomienok. Všetky pripomienky boli vyhodnotené a viaceré zapracované do projektu ochrany.

Pozemky navrhovaných prírodných rezervácií Pralesy Slovenska sú vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe LESY SR, štátny podnik.

MŽP SR prostredníctvom ním poverenej odbornej organizácie ochrany prírody v rámci schvaľovacieho procesu pred predložením na rokovanie vlády SR, ako aj pred zápisom do katastra nehnuteľností, doručí správcovi informačného systému (§ 38 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov) na adresy nlc@nlcsk.org a nlc-ulzi@nlcsk.org hranice jednotlivých prírodných rezervácií v dátovom formáte pre ukladanie vektorových priestorových dát pre geografické informačné systémy (napr. Esri shapefile), ktorý priestorovo popisuje geometrické body, línie a plochy hranice.

Návrh nariadenia vlády nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Dátum účinnosti návrhu nariadenia vlády je vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legistvakačnú lehotu navrhnutý na 1. december 2021.